

Caps de personal que “compren” la pau social de la plantilla amb viatges de luxe i plaer per als membres del comitè d'empresa. Ràtzies entre quadres executius de consorcis, que maneguen un sistema financer paral·lel, suposadament secret, amb què subornen altres empresetes d'arreu del món. Processos i més processos contra alts executius i banquers, acusats de pràctiques irregulars: aquesta és la nova imatge del 'Made in Germany'.

Heinrich von Pierer, cap del consell de vigilància de Siemens, no ho va passar precisament bé en la seva última assemblea d'accionistes. Un dia abans de la reunió de l'accionariat a l'Estadi Olímpic de Munic, Brussel·les va imposar al seu consorci una multa rècord -419 milions d'euros- per pactar preus amb altres consorcis elèctrics. La Comissió Europea va estampar així sobre Siemens el segell de “pecador” contra els mandats de les autoritats de la competència. No és l'únic pecat de què Von Pierer havia de donar explicacions: els accionistes volien saber també com és que els encarregats de vigilar el que passa dins la casa no s'havien adonat a temps de la xarxa de suborns i corrupció que havien organitzat una dotzena bona d'executius, antics o en actiu. Una mena de banda de corruptors interns que havien malversat entre 200 i 420 milions d'euros.

Tot això passava a Munic, el 25 de gener, mentre a Braunschweig, prop de la central de Volkswagen (VW) de Wolfsburg, l'exresponsable de personal i membre de la presidència del consorci automobilístic Peter Hartz era condemnat a dos anys de llibertat condicional i una multa de 576.000 euros per haver sobornat el que era cap del comitè d'empresa de VW, Klaus Volkert. Es trata de pagaments no completament demostrables, que es calculen en xifres milionàries, i que inclouen, per exemple, viatges exòtics per al sindicalista i la seva amant, la brasilera Adriana Barros. Tot sigui per la pau social.

L'accionariat va donar el vistiplau a Von Pierer, que va ser exculpat per l'assemblea amb un 70% dels vots, entre promeses d'ell i del president del consorci, Klaus Kleinfeld, d'investigar a fons la xarxa de corrupció dins els

Siemens i Volkswagen: els draps bruts del 'made in Germany'

seus despatxos executius. El negoci va bé, això tranquil·litza els accionistes, i Siemens continua sent l'estendard de la indústria alemanya, on si alguna cosa rutila és l'exportació. Que la fiscalia de Munic investigui els seus executius -sis dels quals estan en presó preventiva- com a presumptes membres d'una xarxa de pagaments i contractes irregulars arreu del món, és cosa que resoldrà la justícia. Se suposa que els implicats havien creat un fons financer per subornar empreses i que els negocis dubtosos van de les Olimpíades d'Atenes a l'Àsia, món àrab i el Carib. En el paquet hi ha des de factures fictícies i empreses tapadora fins a corrupció generalitzada d'aquests socis estrangers.

“La corrupció no és un delictes de guant blanc”, advertia aquests dies Peter von Blomberg, el vicepresident de Transparency International, organització creada l'any 1993 per l'exdirector del Banc Mundial Peter Eigen per lluitar contra la corrupció arreu del món. Entre altres tasques, Transparency emet cada any un índex de “pecadors” i “alumnes exemplars”. L'organització ha reclamat de Siemens l'aclariment total dels seus escàndols, sota amenaça d'expulsar-lo de la llista de membres i empreses col·laboradores amb l'entitat. “El pitjor que ens pot passar és que una empresa membre activa de la nostra

organització practiqui activament la corrupció”, deia von Blomberg.

La justícia investiga Siemens, com ho va fer al seu moment amb l'escàndol del pagament de primes milionàries a executius de la companyia telefònica Mannesmann per facilitar la venda o absorció pel competidor, Vodafone, amb complicitat del Deutsche Bank. La qüestió va quedar en un procés espectacular, amb implicació del cap d'aquest banc, Josef Ackermann, arquetip del banquer sense escrúpols per a l'alemany del carrer. Finalment, va quedar en no-res, sobreseïment de la causa, a canvi del pagament d'una fiança de 5,8 milions d'euros per repartir entre sis processats, inclòs el poderós Ackermann. Per tremolar.

Volkswagen fa temps que es va desvincular dels escàndols de Hartz i les seves estratègies revolucionàries per tranquil·litzar el comitè d'empresa. Tant l'acusat com el representant de la plantilla són fora del consorci, arran de l'escàndol, i també en el seu cas la presidència es va encarregar de prometre a tothom que això no tornarà a passar.

Qui vigila el vigilant és la pregunta que plana sobre Siemens i sobre Volkswagen, dos consorcis que en els últims mesos han precipitat els titulars per històries de lladres i serenos, amb prostitutes de luxe i fantasies exòtiques, en

el cas del segon, matèria periodística de primera tant per a la premsa groga –Bild–, com per a la més seriosa –Der Spiegel– i l'econòmica –Handelsblatt–. El consell de vigilància, on hi ha, a més de representants de la presidència, polítics, sindicats, etc., no veu o no vol veure el que passa entre els seus càrrecs executius. O potser és que deixen fer, a canvi que el negoci rutlli.

En tots dos casos, els escàndols de lladres i serenos han coincidit amb moments de tensió social dins els consorcis. Siemens, que l'any passat va aprovar un augment del 30% dels sous dels membres de la presidència, té en marxa plans de reducció de plantilla que suposadament costaran milers de llocs de feina. Encara cou, a més, el cas de la seva secció de telefonia mòbil, que el 2005 es va treure del damunt en vendre-se-la al consorci taiwanès BenQ i que recentment ha anunciat el tancament d'aquest departament. Uns 3.000 extreballadors de Siemens, a qui se'ls havia garantit que conservarien la feina, s'han quedat a l'atur.

Hartz, per la seva banda, va ser l'artífex amb Volkert d'un pla de flexibilització d'horaris laborals a Volkswagen, impulsat l'any 1993, quan hi havia perill d'acomiadaments massius i es va acabar creant un model laboral de torns flexibles i jornades reduïdes, pactat amb els sindicats i el comitè d'empresa. El nom de Hartz és, a més, a Alemanya, sinònim de retallades als subsidis d'atur: l'excav de personal de VW va ser l'inspirador de la reforma laboral del govern de Gerhard Schröder, que entre altres coses va deixar equiparats els aturats crònics amb els percepcors de l'auxili social. Una de les lleis més temudes del país porta el seu nom, "Hartz IV", sinònim de subsidi reduït i augment de la pressió sobre l'aturat perquè accepti llocs de feina geogràficament allunyats de casa o per sota de la seva categoria. Una llei que ha contribuït al "miracle" actual dels quatre milions d'aturats –en temps de Schröder es va arribar al cinc milions–, però també a l'aparició de l'anomenada nova pobresa alemanya, la classe social dels qui no se'n surten amb el que perceben, que no estan capacitats per trobar feina, perquè no estan preparats o no poden. El nom de Hartz ha quedat, doncs, identificat amb viatges de luxe

Heinrich von Pierer, cap del consell de vigilància de Siemens.

i prostitutes, complicitat entre consorcis i comitès d'empreses, corrupció i, a més, penúries socials.

Hartz vol dir per als alemanys por a l'atur, escàndols, i també remet als perills de les relacions massa íntimes entre política i economia. Transparency ha advertit repetidament contra la pràctica del *lobbyisme* a Alemanya, país on, per cert, encara no s'aplica per llei l'obligatorietat que els polítics publiquin els sobresous que perceben de les empreses. Es dona per fet que un polític, quan surt elegit diputat del Bundestag, per exemple, no té per què deixar la seva professió actual, ja que els escons no són vitalicis, i a més pot assegurar-se als consells d'administració o de vigilància.

L'anterior govern socialdemòcrata i verd de Schröder, que en els seus temps de cap de govern a la Baixa Sa-

xònia va ser membre del consell de vigilància de VW, va fer aprovar en la recta final de la seva legislatura, i després d'una sèrie d'escàndols entre diputats i consorcis, una llei que obligarà els membres del Parlament i les empreses a declarar, si més no, aquests honoraris o sobresous. L'objectiu de la normativa és aconseguir més transparència en la gestió dels càrrecs públics. Fins ara, però, no se n'han vist els resultats, perquè es va començar a aplicar l'any 2006 i fins a aquest exercici 2007 no hi haurà aquestes llistes. Tampoc no se sap quin grau d'efectivitat tindrà, tenint en compte que la pràctica del sobresou afecta pràcticament tot l'hemicicle, independentment de si el diputat és socialdemòcrata o conservador.

Gemma C. Serra